

Pagkatapos ng sunog: umuwi nang ligtas

Impormasyon ng komunidad

Ang mga bahay, kubol at iba pang mga gusali o istruktura na nasunog sa bushfire ay posibleng maging panganib sa kalusugan, kabilang na dito ang mga bagay na nahulog, matutulis na mga bagay, nagbabagang karbon, nasirang mga kawad ng kuryente, tagas ng gas at naging mahinang mga pader.

Kabilang sa mga mapanganib na materyal na dapat nalalaman pagkatapos ng apoy ang ay:

- mga asbesto
- mga abo, lalo na ang nagmula sa nasunog na mga kahoy na ginamitan ng gamot (tulad ng copper chrome arsenate o 'CCA')
- alikabok
- mga kemikal sa hardin o sakahan
- mga silindro ng LP gas
- mga gamot
- mga metal at iba pang latak ng mga kasangkapan mula sa nasunog na bahay
- iba pang pangkalahatang mga kemikal (halimbawa, mga produktong panglinis).

Alamin sa inyong lokal na serbisyong pang-emerhensiya kung ligtas nang makabalik sa iyong pag-aari. Hangga't maaari, iwasang magdala ng mga bata sa mga pag-aaring napinsala ng sunog. Kung gagawin mo ito, tiyaking protektado sila sa lahat ng oras.

Protektahan ang iyong sarili

Magsuot ng kasuotang pamproteksiyon kabilang ang:

- matibay na sapatos at heavy-duty na mga guwantes na pangtrabaho
- disposable na mga coverall (na may mahahabang manggas at pantalon)
- P2 na mask sa mukha.

Makaka-access ka ng kit na naglalaman ng mga pamproteksiyon na mga coverall, guwantes at mask sa mukha sa pamamagitan ng inyong lokal na konseho o pang-emerhensiyang sentro ng recovery.

Kung lilisanin ang pag-aari, i-empake ang iyong mga guwantes, coverall at mask sa isang garbage bag. Maghugas ng kamay pagkatapos tanggalin ang mga kontaminadong damit at mga artikulo. Linisin ang iyong sapatos bago muling isuot ang mga ito.

Paghawak ng mga basura

Hindi ligtas ang ikalat o gambalain ang mga abo sa paligid ng iyong pag-aari, lalo na kung nasunog ang mga trosong ginamutan ng CCA. Kung ang mga materyales na may mga asbesto sa inyong tahanan o sa iba pang mga istruktura ay nasira, maaaring delikado na ngayon ang mga ito.

Pagkain

Lahat ng pagkain na nasira ng sunog o naapektuhan ng init ay dapat itapon. Kabilang dito ang lahat ng nasisira at di-nasisirang pagkain, halimbawa, mga delata o nakapaketeng pagkain. Ang pagkawala ng kuryente ay maaaring maging dahilan upang maging di-ligtas kainin ang mga nasisirang pagkain na nasa pridyider.

Mga tangke ng tubig

Ang mga bushfire ay nagpapalabas ng maraming usok at abo, at ang inyong tangke ng tubig ay maaaring nakontamina ng mga labi (debris) at abo o mga patay na hayop. Kung ang tubig ay may lasa, hitsura o amoy na di-pangkaraniwan, huwag itong inumin o ibigay sa mga hayop.

Septic tank

Ang inyong septic tank ay maaaring pinahina na ng apoy, kaya huwag magmaneho o maglakad sa ibabaw nito. Kung may suspetsa ka na ang inyong septic tank ay may pisikal na sira, kontakin ang isang lisensiyadong tubero upang masuri ito.

Pangalagaan ang iyong sarili

Para sa kaligtasan, limitahan ang mga oras na ilalagi mo sa iyong pag-aari. Gayunman, kung ikaw ay magtatagal doon, huwag kalimutang magdala ng:

- nakaboteng tubig
- pagkain (ang nasisirang pagkain ay dapat panatilihin malamig sa esky o cooler bag)
- sunscreen
- sumbrero.

Ang pagbabalik sa iyong pag-aari ay maaaring nakaka-istres at nakakapagod. Mahalagang ingatan mo ang iyong sarili. Ang mga pagpapayo ng espesyalista at mga suportang serbisyo ay makukuha sa pamamagitan ng sentro ng tulong at recovery (relief and recovery centre) ng inyong lokal na pamahalaan.